

Таблица на най-често срещаните в заглавията математически и други специални символи

В модула COBISS2/Каталогизация математически и други специални символи се въвеждат съгласно правилата на L^AT_EX. Тези символи започват и завършват със знак ромб (◆), който се въвежда чрез едновременно натискане на клавишите <CTRL> и <T>. Началото и края на запис, според правилата на L^AT_EX, трябва да бъде допълнително отбелязано с \$.

Значение на колоните в таблицата:

Колона 1: оригинална форма, както излиза

2: израз в L^AT_EX

3: обяснение на оригиналната форма на български

4: обяснение на оригиналната форма на английски

Степенни показатели, индекси, производни, дробни и корени

x^2	x^2	x [на степен] 2	x [sup] 2
x^{13}	x^{13}	x [на степен] 13	x [sup] 13
x^n	x^n	x [на степен] n	x [sup] n
x^{-7}	x^{-7}	x [на степен] -7	x [sup] -7
x^{-n}	x^{-n}	x [на степен] -n	x [sup] -n
$(x^2)^3$	$(x^2)^3$	(x [на степен] 2) [на степен] 3	(x [sup] 2) [sup] 3
x^{2^3}	x^{2^3}	x [на степен] (2 [на степен] 3)	x [sup] (2 [sup] 3)
a_k	a_k	a [долен индекс] k	a [sub] k
a_{ki}	a_{ki}	a [долен индекс] (ki)	a [sub] (ki)
A_i^j	A_i^j	(A [долен индекс] i) [на степен] j	(A [sub] i) [sup] j
y'	$y^{\prime}$	y [прим]	y [prime]
$\frac{numerator}{denominator}$	$\frac{numerator}{denominator}$	числител [делено на] знаменател	numerator [over] denominator
$\frac{a}{b+c}$	$\frac{a}{b+c}$	a [делено на] (b+c)	a [over] (b+c)

Приложение Е

COMARC/B

$\sqrt{\textit{phrase}}$	<code>\sqrt{\textit{phrase}}</code>	[корен квадратен от] израз	[square root] phrase
$\sqrt[n]{\textit{phrase}}$	<code>\root [n] {\textit{phrase}}</code>	n [-ти корен от] израз	[root] n [of] phrase
$\sqrt{2}$	<code>\sqrt{2}</code>	[корен квадратен от] 2	[square root] 2

Степенни показатели, индекси, производни, дроби и корени

$\sqrt{1+x}$	<code>\sqrt{1+x}</code>	[корен квадратен от] (1+x)	[square root] (1+x)
$\sqrt[3]{\frac{a}{b}}$	<code>\root [3] {\frac{a}{b}}</code>	3 [-ти корен от] a [делено на] b	[root] 3 [of] a [over] b

Главни и малки гръцки букви

α	<code>\alpha</code>	[алфа]	[alpha]
β	<code>\beta</code>	[бета]	[beta]
γ	<code>\gamma</code>	[гама]	[gamma]
δ	<code>\delta</code>	[делта]	[delta]
ϵ	<code>\epsilon</code>	[епсилон]	[epsilon]
ζ	<code>\zeta</code>	[зета]	[zeta]
η	<code>\eta</code>	[ета]	[eta]
θ	<code>\theta</code>	[тита]	[theta]
ι	<code>\iota</code>	[йота]	[iota]
κ	<code>\kappa</code>	[капа]	[kappa]
λ	<code>\lambda</code>	[лямбда]	[lambda]
μ	<code>\mu</code>	[мю]	[mu]
ν	<code>\nu</code>	[ню]	[nu]
ξ	<code>\xi</code>	[кси]	[xi]
$\omicron$	<code>\omicron</code>	[омикрон]	[o]
π	<code>\pi</code>	[пи]	[pi]
ρ	<code>\rho</code>	[ро]	[rho]
σ	<code>\sigma</code>	[сигма]	[sigma]
τ	<code>\tau</code>	[тау]	[tau]
υ	<code>\upsilon</code>	[ипсилон]	[upsilon]
ϕ	<code>\phi</code>	[фи]	[phi]
φ	<code>\varphi</code>	[фи]	[varphi]
χ	<code>\chi</code>	[хи]	[chi]
ψ	<code>\psi</code>	[пси]	[psi]
ω	<code>\omega</code>	[омега]	[omega]

COMARC/B

Приложение Е

Γ	<code>\Gamma</code>	[Гама]	[Gamma]
Δ	<code>\Delta</code>	[Делта]	[Delta]
Π	<code>\Pi</code>	[Пи]	[Pi]
Σ	<code>\Sigma</code>	[Сигма]	[Sigma]
Ω	<code>\Omega</code>	[Омега]	[Omega]

Други символи

$\Re$	<code>\Re</code>	[реална част]	[real part]
$\Im$	<code>\Im</code>	[имагинерна част]	[imaginary part]
∂	<code>\partial</code>	[частна производна]	[partial derivative]
∞	<code>\infty</code>	[безкрайност]	[infinity]
∇	<code>\nabla</code>	[набла]	[nabla]
$\triangle$	<code>\triangle</code>	[триъгълник]	[triangle]
$\perp$	<code>\perp</code>	[перпендикулярно]	[orthogonal]
$\forall$	<code>\forall</code>	[за всяко]	[for all]
$\neg$	<code>\neg</code>	[отрицание]	[negation]

Бинарни операции

$\pm$	<code>\pm</code>	[плюс минус]	[plus minus]
$\mp$	<code>\mp</code>	[минус плюс]	[minus plus]
$\cdot$	<code>\cdot</code>	[точка (умножение)]	[times]
$\times$	<code>\times</code>	[умножение (векторно)]	[times]
$\div$	<code>\div</code>	[делено (на)]	[divided (by)]
$\Leftarrow$	<code>\Leftarrow</code>	[сечение]	[cut]
$\Uparrow$	<code>\Uparrow</code>	[обединение]	[union]
$\vee$	<code>\vee</code>	[или]	[or]
$\wedge$	<code>\wedge</code>	[и]	[and]
$\circ$	<code>\circ</code>	[градус]	[compositum]
$*$	<code>*</code>	[звезда]	[ast]

Големи оператори

Σ	<code>\sum</code>	[сума]	[sum]
Π	<code>\prod</code>	[произведение]	[product]
$\int$	<code>\int</code>	[интеграл]	[integral]
$\oint$	<code>\oint</code>	[криволинеен интеграл]	[contour integral]

Акценти в математически режим

$\dot{x}$	<code>\dot{x}</code>	x [точка]	x [dot]
-----------	----------------------	-----------	---------

Приложение Е

COMARC/B

$\ddot{x}$	<code>\ddot{x}</code>	х [две точки]	x [two dots]
$\vec{a}$	<code>\vec{a}</code>	[вектор] а	[vector] a
$\tilde{o}$	<code>\tilde{o}</code>	о [вълна]	o [tilde]
$\bar{x}$	<code>\bar{x}</code>	х [черта]	x [bar]
$\underline{x}$	<code>\underline{x}</code>	[подчертано] х	x [underlined]

Връзки

$\subset$	<code>\subset</code>	[е подмножество]	[subset]
$\in$	<code>\in</code>	[принадлежи]	[belongs]
	<code>\mid</code>	[вертикално]	[vertical]
)	<code>\parallel</code>	[успоредно]	[parallel]
$\equiv$	<code>\equiv</code>	[еквивалентно]	[equivalent]
$\sim$	<code>\sim</code>	[тилда]	[in relation]
$\supset$	<code>\supseteq</code>	[съдържа]	[congruent]
$\doteq$	<code>\doteq</code>	[приблизително еднакво]	[approximately equal]

Бинарни отношения

$\neq$	<code>\neq</code>	[различно]	[not equal]
$\notin$	<code>\notin</code>	[не е елемент]	[not element]

Стрелки

$\Rightarrow$	<code>\Rightarrow</code>	[следва]	[implies]
$\Leftrightarrow$	<code>\iff</code>	[тогава и само тогава]	[if and only if]
$\rightarrow$	<code>\to</code>	[клони към]	[to]

Числови множества

$\mathbb{N}$	<code>\NN</code>	[N] естествени числа	[N]
$\mathbb{Z}$	<code>\ZZ</code>	[Z] цели числа	[Z]
$\mathbb{Q}$	<code>\QQ</code>	[Q] рационални числа	[Q]
$\mathbb{R}$	<code>\RR</code>	[R] реални числа	[R]
$\mathbb{C}$	<code>\CC</code>	[C] комплексни числа	[C]

Тази таблица е резултат от сътрудничеството между IZUM и Математическата библиотека към Факултета по математика и физика на университета в Любляна. За съдействие при разбирането на математическите и други символи в поле 200 и

съгласно принципите на L^AT_EX в полета 330, 539 и 610, се обръщайте към сътрудниците на библиотеката.

Търсене на математически и други специални символи¹

- При търсене с изрази, знаците <> [ ] = не се използват.

200 0□ ≠ax [sub] i=a(i+1) [sup] 2

539 1□ ≠a□\$x_i=a(i+1)^2\$□

(На библиографската единица: $x_i = a(i + 1)^2$)

- търсене (поле 200): Select TI="x sub ia(i+1) sup 2"
- търсене (поле 539): Select TI="\$x_ia(i+1)^2\$"

- При търсене по думи, знаците/препинателните знаци, предназначени за обособяване на думи в израза за търсене, не се използват:

, . : ; ? ! / \ ( ) { } + - * & % \$ #

Гореспоменатите символи <> [ ] = не се използват и при търсене по изрази..

200 0□ ≠ax [sub] i=a(i+1) [sup] 2

539 1□ ≠a□\$x_i=a(i+1)^2\$□

(На библиографската единица: $x_i = a(i + 1)^2$)

- търсене (поле 200): Select x (W) sub (W) ia (W) i (W) 1(W) sup (W) 2
- търсене (поле 539): Select x_ia (W) i (W) 1 (W) ^2

- При търсене по изрази или думи в полета 330/539/610, символите на L^AT_EX за долен индекс (_) и степенуване (^) трябва да се въвеждат, ако присъстват в израза за търсене. Споменатите вече символи не се използват

¹ Ако в израза за търсене са използвани запазен символ (? , : , (,) , = , * , / , % , ") или запазена дума (AND, OR, NOT, FROM, STEPS, E1, E2, E3, и т.н., R1, R2, R3, etc., S1, S2, S3, и т.н.), те трябва да бъдат въведени в кавички.

като разделители на думи и не са отхвърлени при индексирание на базата данни.

539 1 $\neq a \square x^3 \square$

(На библиографската единица: x^3)

- търсене по изрази (поле 539): Select TI= x^3
- търсене по думи (поле 539): Select x^3

610 0 $\neq a \square (x+y)^3 \square$

(На библиографската единица: $(x+y)^3$)

- търсене по изрази (поле 610): Select DU=" $(x+y)^3$ "
- търсене по думи (поле 610): Select x (W) y (W) ^{3}

539 1 $\neq a \square 3^{(x+y)} \square$

(На библиографската единица: $3^{(x+y)}$)

- търсене по изрази (поле 539): Select TI=" $3^{(x+y)}$ "
- търсене по думи (поле 539): Select $3^$ (W) x (W) y

610 1 $\neq a \square (x_i)^3 \square$

(На библиографската единица: $(x_i)^3$)

- търсене по изрази (поле 610): Select DU=" $(x_i)^3$ "
- търсене по думи (поле 610): Select x_i (W) ^{3}

Пример 1:

200 0 $\neq a$ *Special and spurious solutions of $x \dot{(t)} = -\alpha f(x(t-1))$*

539 1 $\neq a$ *Special and spurious solutions of $\dot{x}(t) = -\alpha f(x(t-1))$*

(На библиографската единица: *Special and spurious solutions of $\dot{x}(t) = -\alpha f(x(t-1))$*)

- търсене по изрази:
Select TI="special and spurious solutions of x dot (t) - alpha f(x(t-1))"

Select TI="special and spurious solutions of $\dot{x}(t) - \alpha f(x(t-1))$ "

- търсене по думи:

Select x (W) dot (W) t (W) alpha (W) f (W) x (W) t (W) 1

Select dot (W) x (W) t (W) alpha (W) f (W) x (W) t (W) 1

Пример 2:

200 1 $\neq$ **a** #The #Selberg trace formula for $PSL_2(\mathbb{R})$ ^{sup}n

539 1 $\neq$ **a** #The #Selberg trace formula for $\square PSL_2(\mathbb{R})^n \square$

(На библиографската единица: The Selberg trace formula for $PSL_2(\mathbb{R})^n$)

- търсене по изрази:

Select TI="the selberg trace formula for $psl_2(\mathbb{R})^{sup}n$ "

Select TI="the selberg trace formula for $\square psl_2(\mathbb{R})^n \square$ "

- търсене по думи:

Select psl (W) sub (W) 2 (W) r (W) sup (W) n

Select psl_2 (W) rr (W) ^n

Пример 3:

200 0 $\neq$ **a** Structure of the level one standard modules for the affine Lie algebras $B_{[sub]l [sup]1}$, $F_{[sub]4 [sup]1}$ and $G_{[sub]2 [sup]1}$

539 1 $\neq$ **a** Structure of the level one standard modules for the affine Lie algebras $\square B_{ell}^{(1)} \square$, $\square F_4^{(1)} \square$ and $\square G_2^{(1)} \square$

(На библиографската единица: Structure of the level one standard modules for the affine Lie algebras $B_l^{(1)}$, $F_4^{(1)}$ and $G_2^{(1)}$)

- търсене по изрази:

Select TI="*b sub 1 sup (1), f sub 4 sup (1) and g sub 2 sup (1)"
 Select TI="*\$b_ell^{(1)}\$, \$f_4^{(1)}\$ and \$g_2^{(1)}\$"

- търсене по думи:
 Select b (W) sub (W) 1 (W) sup (W) 1 (W) f (W) sub (W) 4 (W) sup
                   (W) 1 (1W) g (W) sub (W) 2 (W) sup (W) 1
 Select b_ (W) ell^ (W) 1 (W) f_4^ (W) 1 (1W) g_2^ (W) 1

Пример 4:

610 0 □ *algebra* □ $Z_{L(\lambda)}$ □ ≠ *algebra* □ $\widetilde{F}_4$ □-modules
 (На библиографската единица: algebra $Z_{L(\lambda)}$; $\widetilde{F}_4$ -modules)

- търсене по изрази:
 Select DU="algebra \$z_{l(\lambda)}\$"

Select DU ="\$\widetilde{f}_4\$-modules"
- търсене по думи:
 Select algebra (W) z_ (W) 1 (W) lambda
 Select widetilde (W) f (W) _4 (W) modules

Пример 5:

330 □ □ *zeng* ≠ *a* *We prove that every finite 2-dimensional cell complex* □ K □ *with cyclic second cohomology* □ $H^2(K)$ □ *embeds in* □ $\mathbb{R}^4$ □ *tamely.*
 (На библиографската единица: *We prove that every finite 2-dimensional cell complex K with cyclic second cohomology $H^2(K)$ embeds in $\mathbb{R}^4$ tamely.*)

- търсене по думи:
 Select rr^4 (W) tamely
 Select cell (W) complex (W) k (4W) h^2 (W) k